

CONFERENTIE 18 MAART 2025

POSITIEVE
JEUGDZORG®

www.hetjop.nl

POSITIEVE JEUGDZORG®

En Vogue: Free
your mind

Positieve Jeugdzorg is in 2022 ontwikkeld op basis van wetenschappelijk onderzoek naar mogelijkheden om het jeugdzorgstelsel op een positievere manier in te richten. Dit onderzoek richtte zich tevens op het versterken van veerkracht en de persoonlijke eigenschappen die hierop van invloed zijn, zoals optimisme, zelfvertrouwen en zelfliefde (Knops, 2022). Op basis van de bevindingen is het ontwerp *Interventie Fundament Positieve Jeugdzorg: van deficitmodel naar veerkrachtmodel* ontwikkeld. Dit vormt de basis voor de interventie JOP-methodiek Positieve Jeugdzorg.

In de kern combineert Positieve Jeugdzorg het stimuleren van levenskwaliteit met het verbeteren van kwaliteit van zorg.

Positieve Jeugdzorg streeft naar een **positief ingericht jeugdzorgstelsel** en zet zich in voor **inclusiviteit** als tegenbeweging tegen maatschappelijk stigma. We willen bewustwording creëren rondom het vaak negatieve vakjargon (zoals belast verleden of zware rugzak)

en voorkomen dat we vervallen in maatschappelijk probleemdenken en het onnodig problematiseren van doelgroepen. We werken vanuit de principes van de **positieve psychologie** en coachen zowel professionals als (jonge) ouders in het ontwikkelen van een mindset gericht op groei en autonoom kiezen voor een positief perspectief. Zonder de realiteit te verbloemen of te problematiseren. Hiermee dragen we bij aan het optimaal benutten van ontwikkelkansen voor zowel **(jonge) ouders als hun kinderen**.

Betekent dit dat de jeugdzorg negatief is ingericht? Nee, maar het stelsel is niet overal in balans. Echte hulp vraagt om een verschuiving in focus op alle maatschappelijke niveaus, waarbij we actief toewerken naar een positiever perspectief.

Heb je vragen over dit project, wil je een bijdrage leveren, of ben je geïnteresseerd in ons scholingsaanbod? **Neem dan contact met ons op!**

van deficit naar veerkracht

(Veer)kracht
Optimisme
Zelfcompassie
(Zelf)vertrouwen
Bewustwording rondom stigma
Het kiezen van focus
Problemen zien als lessen
Autonomie
Keuzevrijheid
Acceptatie
Verbinding

Positieve Jeugdzorg breidt steeds verder uit. Zo is in 2024 het '**platform Positieve Jeugdzorg**' ontwikkeld. Een netwerk van organisaties en initiatieven die mee willen bouwen aan een positief ingericht jeugdzorgstelsel en een inclusieve samenleving. Tot slot is in 2025 een '**positieve organisatiestrategie**' ontwikkeld zodat we organisaties van binnenuit kunnen helpen om de jeugdzorg positiever in te richten.

Knops, S (2022). The relationship between Optimism, Self-Esteem and Self-Compassion in Adolescent Parents: Investigating opportunities for a Positive Youth Care system. Maastricht University.

©Knops., (2022) Interventie fundament Positieve Jeugdzorg; van deficit model, naar veerkracht model / © Knops., S (2024) Platform Positieve Jeugdzorg. /© Knops., S (2025) Positieve organisatiestrategie.

Simone Knops / Projectleider-gedragwetenschapper JOP, Team Toegang, gemeente Heerlen, Oprichtster Positieve Jeugdzorg

MISSIE

(Jonge) vaders en moeders staan in hun kracht en bieden hun kinderen optimale kansen om zich zo gezond en gelukkig mogelijk te ontwikkelen.

Het JOP (jonge ouder perspectief) kent zijn oorsprong in 2016 en is ontstaan uit een jonge moeder pilot opgestart door het Expertiseteam in samenwerking met het toenmalige jongerenloket van gemeente Heerlen (Donckers., 2016). Het initiatief tot het ontwikkelen van een werkwijze die specifiek op jonge moeders is afgestemd, ontstond bij de Toegang tot Jeugdzorg binnen de gemeente Heerlen vanuit de behoefte een verschil te kunnen maken voor de grote groep jonge ouders en hun kinderen binnen het Heerlense.

Projectmatig werken werd vervolgens geïntroduceerd in de jonge moeder pilot door de ontwikkeling van een innovatieplatform Sociaal Domein met als doel **kwaliteit van hulpverlening & levenskwaliteit** te verbeteren (Knops., 2016). Het JOP is in de loop van de jaren gegroeid tot een volwaardig project binnen de gemeente Heerlen. Dagelijks zetten JOP professionals zich in om jonge vaders en moeders te ondersteunen in het versterken van hun eigen kracht.

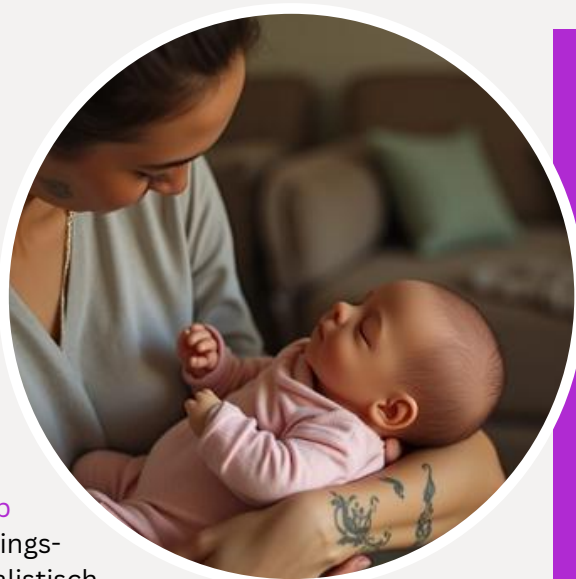
Integrale samenwerking tussen gemeente Heerlen en de zorgaanbieders JENS, Moventis GGZ en 't Prunelleke.

Actieprogramma's Kansrijk van start (Sjpruut) en Kansrijke start (Trendbreuk).

Verschillende expertises: opvoedondersteuning, ontwikkeling van het jonge kind, licht verstandelijke beperking, complexe casuïstiek en/of geestelijke gezondheidszorg.

Het JOP heeft, naast het ondersteunen van jonge ouders, sinds 2024 een team gedragwetenschappers, een projectteam JOP en een methodiekteam JOP.

'T JOP MAAKT VERSCHIL

Real Care Baby: voorbereiden op het prille ouderschap. Een ervaringsgerichte methodiek door een realistisch beeld te vormen van de **mogelijke impact en veerkracht** van het ouderschap.

Begeleid je een koppel met een kinderwens of is je cliënt zwanger? Twijfel je of je cliënt wel een realistisch beeld heeft van het jonge ouderschap?

Ben je leerkracht en wil je praktisch of ervaringsgericht aan de slag in een workshop rond kinderwens en/of **jong ouderschap**?

Het geeft een goed beeld van het effect van 'zorgen voor een **pasgeboren baby**' op dagelijkse gewoontes, de impact op routine, op relaties en op jezelf. Het geeft je een idee van je draagkracht en van de ondersteuning die je nodig hebt vanuit je omgeving.

Het Real Care Baby Team houdt voor-, tussen- en nabesprekingen met de (toekomstige) ouder(s) en is telefonisch bereikbaar tijdens de inzet voor vragen en biedt een luisterend oor.

Meer weten? Neem contact op met ons **Real Care Baby Team**.
T 045 560 40 04

Graag stellen we het **JOP projectteam** aan je voor. Dit team behandelt niet alleen de reguliere JOP-casuïstiek, maar implementeert ook belangrijke thema's en aandachtsgebieden in de praktijk. Dit gebeurt o.a. op basis van ieders eigen projectplan en specialisaties. Het team komt maandelijks bij elkaar en zet zich op deze manier in voor het verbeteren van **kwaliteit van leven en kwaliteit van zorg**.

Van links naar rechts:

Jacqueline Pasmans Gedragswetenschapper, Team toegang Heerlen & JOP Positieve Jeugdzorg, Aandachtsfunctionaris Huiselijk geweld & Kindermishandeling / **Petra Crombach** (onder) Gedragswetenschapper Team Toegang en Gedragswetenschapper JOP Positieve jeugdzorg / **Felicia Thewissen** (boven) Jeugdconsulent Team Toegang / **Ellis Janssen** Jeugdconsulent Team Toegang Zuid / **Simone Knops** Projectleider - gedragswetenschapper JOP, oprichtster Positieve Jeugdzorg / **Joy Kandziora** Consulent Team Toegang Heerlen Noord / **Noemi Maassen** Consulent Jeugd Team Toegang, Infant Family Associate, IMH-M, JOP Positieve Jeugdzorg / **Denise Meertens** Jeugdconsulent Team Toegang Heerlen Zuid, Infant Family Associate en IMH-M / **Myrthe Gense** Jeugdconsulent team Toegang

Nieuwe trainingen

In het afgelopen jaar hebben we meer dan 85 professionals geschoold! Ook dit jaar wordt de training weer een aantal keer aangeboden.

Wil jij als professional meer weten over werken aan de hand van positieve psychologie in complexe situaties, hoe je mensen in beweging krijgt om een positieve focus te kiezen en autonoom te zijn of over (juridische) vraagstukken rondom vaderschap? Neem eens contact met ons op!

Positieve Psychologie

vertelt ons wat werkt

-> een studie van alle aspecten van ons leven, ons denken en gedrag die ons welbevinden beïnvloeden.

is gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek

-> geeft bewijzen van de eigenschappen en vaardigheden die aanzienlijk bijdragen aan een rijk, gezond en bloeiend leven. Niet alleen positiever zijn, maar de beste versie worden van onszelf.

gaat over een bloeiend leven

-> onderzoekt en bekijkt de werking van de gelukkige psyche.

OMDENKEN

Bij elkaar komen is een begin
Bij elkaar blijven is vooruitgang
Met elkaar samenwerken is succes

PLATFORM POSITIEF

toewerken naar een positief ingericht jeugdzorgstelsel

POSITIEVE
JEUGDZORG

Positieve ouder-kind interactie

In november zijn we samen met Schunck, gestart met de pilot GROEILETTERS! Een jaar lang investeren we in taalontwikkeling en een sterke ouder-kind interactie. Zo maken we ouders bewust van de **kracht van taal** en hun positieve rol in de ontwikkeling van hun kind.

Professionals ondersteunen we in het omarmen van positief vakjargon. Samen de term “laaggeletterdheid” **reframen** naar “groeiletters” en zo bijdragen aan een positieve verandering in het jeugdzorgstelsel.

Laten we samenwerken aan een jeugdzorgstelsel dat inzet op positieve taal en samenwerking!

Pilot positief woonperspectief

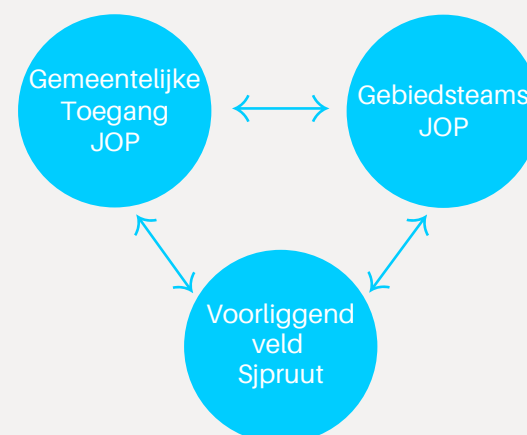

De Woontuin van Tobas neemt al geruime tijd deel aan de kwartaalbijeenkomsten van het JOP. Medewerkers van de Woontuin van Tobas hebben in 2024 de training JOP methodiek Positieve Jeugdzorg gevolgd.

In 2025 is Positieve Jeugdzorg, 't JOP en Tobas een pilot gestart genaamd **Positief Woonperspectief** met als doel een goede kwaliteit van leven voor jonge ouders en hun kinderen te faciliteren. Wij ondersteunen jonge ouders in het maken van autonome keuzes richting een positief toekomstperspectief en implementeren op deze manier de interventie in de praktijk.

Kwartaalbijeenkomsten JOP Positieve Jeugdzorg

Na het volgen van de training kun je als JOP-professional deelnemen aan onze **kwartaalbijeenkomsten**. Tijdens deze bijeenkomsten delen we recente ontwikkelingen binnen zowel niet-geïndiceerde als geïndiceerde zorg en houden we intervisiesessies. Dit biedt professionals uit verschillende disciplines de kans om elkaar te **ontmoeten**, **kennis** uit te wisselen en van elkaar te **leren**.

Geef me de moed om te veranderen
Geef me de wijsheid om te accepteren
Geef me het inzicht om het te verbeteren
~ Francisco

POSITIEVE JEUGDZORG

& tegenbeweging tegen maatschappelijk stigma

Platform Positieve Jeugdzorg - Knops (2024)

Naast ons scholingsaanbod is er ook een nieuwe projectstructuur ontstaan waarbij ons projectteam thema's vanuit het scholingsaanbod implementeert in de praktijk.

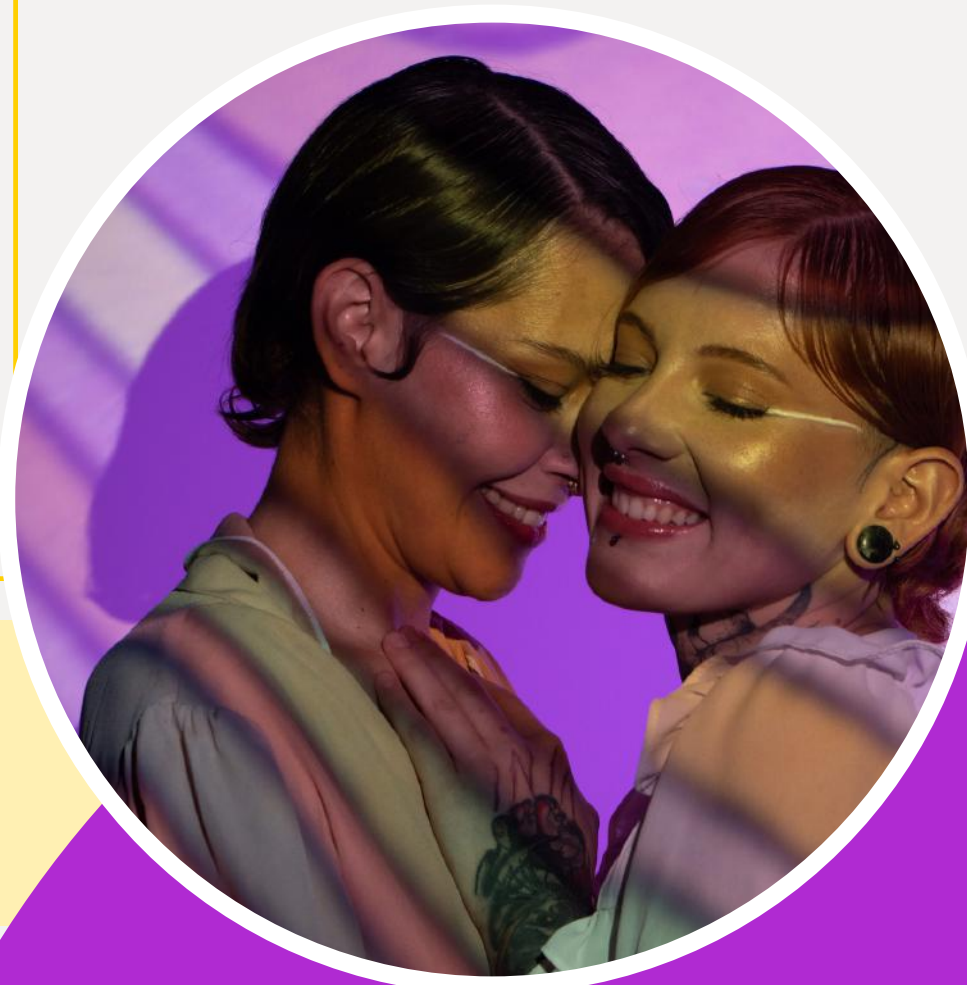
Hoe werken wij de komende jaren toe naar een positief ingericht jeugdzorgstelsel? We schaffen bijvoorbeeld diagnostische instrumenten aan die positieve eigenschappen meten zoals de mate van veerkracht, zelfliefde, optimisme, coping en zelfvertrouwen.

Zo kunnen JOP professionals sinds kort werken met de **RS-NL Resilience scale**. Het screeningsinstrument geeft inzicht in de mate van veerkracht en intrinsieke kwetsbaarheid. Het is te gebruiken als preventief middel maar ook om te bepalen hoe sterk en veerkrachtig iemand is. JOP professionals kunnen hierdoor hulpverleningsdoelen in kaart brengen t.b.v. het versterken van veerkracht maar ook inzicht verkrijgen welke verdere screening noodzakelijk lijkt.

Vind jij ook dat het jeugdzorgstelsel positiever ingericht kan worden? Kan jouw platform of organisatie wel wat ondersteuning gebruiken? Bel ons gerust! We helpen je graag!

Onze werkzaamheden breiden zich steeds verder uit: naast jong ouderschap richten we ons de komende jaren ook op inclusiviteit, zoals de queer community, de positie van de vrouw en cultuursensitief werken.

Veranderen wat ik kan veranderen.
 Accepteren wat ik niet kan veranderen.
 Het verschil tussen beide te zien.
 - Marcus van Assisi

SAMENWERKING MET ZUYD

In april 2021 startte het JOP een samenwerking met het Lectoraat Sociale Integratie van Zuyd Hogeschool in een actieonderzoek gericht op het versterken van de rol van jonge vaders in het leven van hun kind.

Tijdens onze samenwerkingsperiode ontwikkelden we de **JOP methodiek Positieve Jeugdzorg**, een interventie die drie elementen samenbrengt:

- 1) Implementatie van **het interventie fundament Positieve Jeugdzorg**; van deficit model naar een model gebaseerd op veerkracht (Knops., 2022)
- 2) Uitbreiding van de originele **JOP methodiek** (Donckers., 2020)
- 3) **Onderzoeksgegevens uit het actieonderzoek** over het versterken van de rol van vaders in het leven van hun kind (Snickers, Tillmann, Goossens., 2023).

Doel van de interventie

De JOP-methodiek Positieve Jeugdzorg helpt professionals om jeugd- en gezinsbegeleiding te benaderen vanuit een perspectief dat gericht is op het versterken van veerkracht en positieve psychologie, in plaats van te focussen op tekorten. De methodiek stimuleert zelfreflectie en een open, niet-veroordelende attitude van professionals, essentieel voor effectieve ondersteuning.

Knops, S., Donckers, K., Crombach, P., Maassen, N., Tillmann, L., Goossens, W., Snickers, M. (2023)
JOP methodiek Positieve Jeugdzorg: Gemeente Heerlen

Wild Cherry: Play
that funky music

BETROKKEN VADERSCHAP

Betrokken vaderschap is cruciaal voor de ontwikkeling van het kind, voor de relatie tussen vader en moeder én voor de ontwikkeling van de vader en moeder zelf.

Toch zit in onze samenleving nog altijd ingebakken dat een gezin bestaat uit vader, moeder en kinderen, waarin moeder vooral voor de kinderen zorgt en vader meestal kostwinner is.

Jongeren met kinderen en/of gezinnen die afwijken van het traditionele plaatje ervaren vaak **vooroordelen en juridische en praktische uitdagingen**. Zorg, hulpverlening en steun door professionals sluiten meestal niet aan.

*“Om ergens te komen,
moet je eerst besluiten
niet te blijven waar je
nu bent.”*

Het JOP werkte daarom samen met lectoraat Sociale Integratie van Zuyd Hogeschool om die vastgeroeste gendernormen en **stigma's over vaderschap** te doorbreken en zowel jonge moeders als vaders te ondersteunen.

Inclusie en normalisatie van diverse vormen van vaderschap, moederschap, ouderschap, opvoederschap en gezinssamenstelling zijn hierbij nodig.

Ons actieonderzoek toont dat het voor (jonge) vaders belangrijk is dat professionals hun verantwoordelijkheidsgevoel, trots en wens om te zorgen **erkennen**. Dat kan door vaders zichtbaar te maken op informatiematerialen, websites en in beleidsstukken. Zeker ook door hen expliciet aan te spreken en **op creatieve en flexibele wijze te steunen**.

Marijke Snickers, docent-onderzoeker
Zuyd Hogeschool | lectoraat Sociale Integratie

Leestips: over vaderschap en
vaderbetrokkenheid van een
verloskundige en vader:

“Je eerste 1000 vaderdagen”

Unieboek Uitgeverij Het Spectrum | David Borman

“Aanpakken voor aanstaande vaders”

Unieboek Uitgeverij Het Spectrum | David Borman

OPBRENGST VAN VIER JAAR SAMENWERKING

Lectoraat
Sociale
Integratie,
CESRT

ZU
YD

ORGANISEREN & PRESENTEREN

- 4 conferenties
- 4 webinars voor International Parent Centered Network
- 1 presentatie op Europese Conferentie Kwalitatief Onderzoek
- 2 presentaties op regionale conferenties
- 1 presentatie voor studiemiddag met Belgische partners

- 3 trainingen aan 85 professionals sociaal en medisch domein

- 1 methodiek ingediend bij NJI
- 3 colleges over jong ouder- en vaderschap
- 1 white paper methodiekontwikkeling middels actieonderzoek
- 1 position paper over vader als volwaardig ouder in geboortezorg

TRAINEN & EDUCEREN

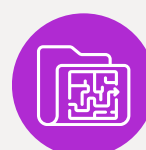

SCHRIJVEN & ONTWIKKELEN

- 2 artikelen
- 1 handboek voor professionals
- 1 werkboek voor jonge ouders
- 1 kennisbundeling met instrumenten voor professionals
- 2 overzicht van bronnen over vaderschap

- 1 mission statement
- 1 radio interview
- 2 expert interviews voor Pharos
- 2 kennisclips over vaderbetrokkenheid
- 1 webclip over het actieonderzoek

STRATEGIE & COMMUNICATIE

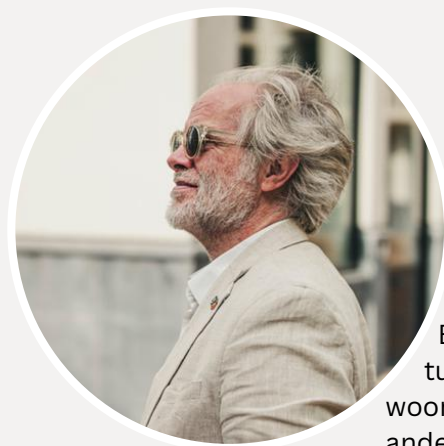
STUDENTEN & STAGIAIRES

- 12 studenten Bachelor Social Work (afstudeeronderzoek)
- 1 student Bachelor Communication & Multimedia Design (afstudeeronderzoek)
- 22 studenten Bachelor Social Work (beroepsproduct minor)
- 12 studenten Bachelor Social Work (beroepsproduct innovatie en profilering)
- 3 stagiaires Bachelor Social Work bij JOP

"The meaning of life is to find your gift. The purpose of life is to give it away."

ZIEL EN REDE

Een mens opvoeden is een geweldig avontuur, een uitdaging en een hele verantwoordelijkheid. **Ingrijpen in het gezinsleven** van anderen voegt daar forse opgaven, complexe vragen en keuzes aan toe, voor alle betrokkenen.

Michel Huisman
Kunstenaar,
uitvinder,
morfoloog en
denker.

Hij ontwierp
ondermeer het
Maankwartier
in Heerlen.

Zijn werk is in
internationale
musea te zien.

Antwoorden op onze vragen zijn zowel gebaseerd op gevoelsmatig handelen als op 'ons verstand gebruiken'; **kunst en wetenschap**, exponenten van gevoel en rede, hebben iets gemeen: ze geven beiden antwoord dat 'overtuigt' op een vraag die nog niet gesteld was, bij wetenschap is het de rede die vaststelt dat het klopt, bij kunst is het ons gevoel dat geraakt wordt.

Huisman spreekt over hoe onze keuzes opgebouwd worden en hoe we met emotionele intelligentie **inventief** kunnen zijn -ook in de jeugdzorg- en hoe ziel en rede elkaar kunnen versterken.

GROWTH OR FIXED MINDSET?

Een zinvol leven leiden, betekenis geven aan je leven, is een belangrijke voorwaarde voor **mentaal welbevinden en veerkracht**. Het zegt iets over welke betekenis je verleent aan gebeurtenissen en hoe je in het leven staat.

Heb je bijvoorbeeld een **growth mindset** of **fixed mindset**? Het leven kan voor behoorlijke tegenslagen zorgen. Het is dan aan onszelf om onze **unieke zingeving** te vinden.

En ook zonder al te grote tegenslagen is zingeving belangrijk voor onze kwaliteit van leven. Zingeving heeft te maken met menselijke behoeften zoals **hoop, verbondenheid met anderen, dankbaarheid en spiritualiteit**. En ook met 'je richten op je sterke kanten, doelen stellen die je wil halen, dromen verwoorden en daarnaar toe werken en leven'. Proberen om tijdens je leven zo goed mogelijk voor je mentaal welzijn te zorgen.

Plezier in het leven is de kers op de taart, zingeving is misschien wel **de basis**, dus de taart zelf!

Marga Haagmans, Head
of Innovation & Policy
Augeo Foundation

Train de trainer

Het JOP richt zich ook op de **doorontwikkeling** van het scholingsaanbod volgens het train-de-trainer-principe.

Professionals worden opgeleid om jonge vaders en moeders te coachen in de principes van positieve psychologie, het versterken van veerkracht en het maken van autonome keuzes. Zo helpen we hen de **regie** over hun eigen leven te nemen.

Erkenningstraject NJI

Onze interventie JOP Positieve Jeugdzorg is officieel toegelaten voor het erkenningstraject voor de Databank Effectieve jeugdinterventies van het NJI (Nederlands Jeugd Instituut).

Wij doorlopen momenteel met het NJI het erkenningstraject zodat onze interventie officieel kan worden opgenomen in de databank.

Deze databank bevat beschrijvingen van programma's voor steun en hulp bij opgroeien en opvoeden, helpt de kwaliteit en effectiviteit van interventies te versterken én stimuleert gemeenten en jeugdhulpaanbieders om erkende interventies in te zetten.

Positief perspectief voor jou!

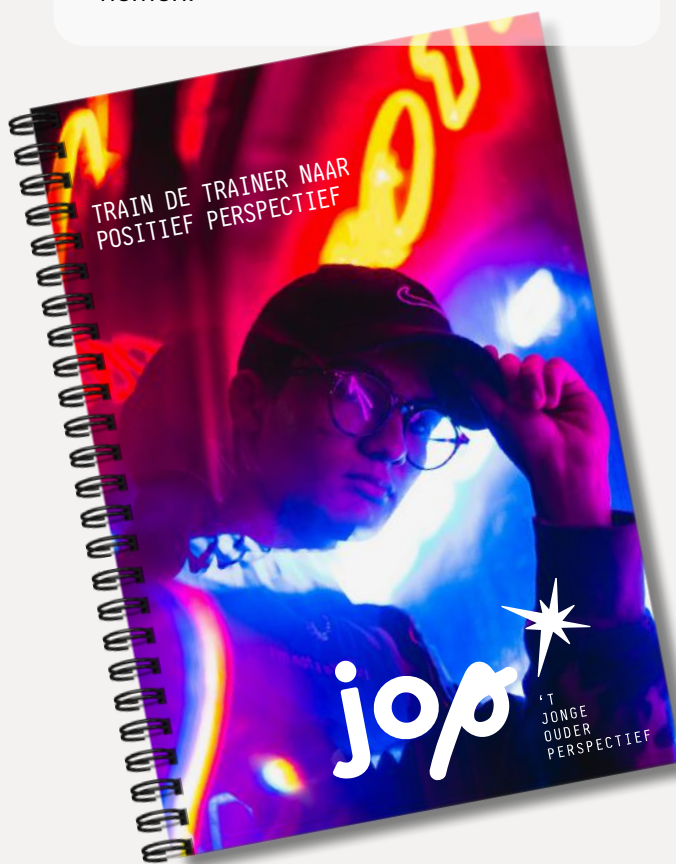
Voor iedere jonge vader of moeder is het werkboek "Positief perspectief voor jou!" een waardevolle ondersteuning in het ouderschap. Vanuit het "train de trainer principe" begeleid je ouders op dezelfde manier als jij zelf tijdens onze training gecoacht bent. Dit zorgt voor een praktische en herkenbare overdracht van kennis en vaardigheden. Iedere coaching is maatwerk: samen met de ouder bepaal je welke onderdelen zelfstandig worden uitgevoerd en later geëvalueerd, en welke jullie gezamenlijk doorlopen.

Dit inspirerende boekje staat vol met oefeningen, informatie en bewustwording rondom de thema's veerkracht, positieve psychologie en autonomie. Wat het extra bijzonder maakt, zijn de QR-codes die je meenemen naar heerlijke muziek, verdiepende achtergrondinformatie en boeiende video's die kunnen leiden tot diepgaandere gesprekken over de inzichten die hieruit voortkomen.

Samen onderzoek je waar de ouder zich bevindt in zijn of haar bewustwording rondom deze thema's. Bespreek de ingevulde oefeningen en stem hierop af, zodat de coaching aansluit bij de persoonlijke ontwikkeling en behoeften van de ouder.

Heb jij ook interesse in de training en werken met dit werkboek?
Mail ons!

s.knops@heerlen.nl
06 2282 8252 / 045 560 4004
www.hetjop.nl

Knops, S., Donckers, K., Crombach, P., Maassen, N., Tillmann, L., Goossens, W., Snickers, M. (2023) JOP methodiek Positieve Jeugdzorg: Gemeente Heerlen.

© 2025 JOP Methodiek Positieve Jeugdzorg
alle rechten voorbehouden

Niets uit deze uitgave mag worden vervaelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

Design en productie: manawashere.com

mede mogelijk gemaakt door:

Gemeente Heerlen

JENS.

Lectoraat
Sociale
Integratie,
CESRT

ZU
YD

ZonMw

Werkplaats Sociaal Domein
Zuyd

spruut.
kansrijk van start